

واکنش‌های فلسطینیان به طرح ترامپ

به قلم غیث العمری (/fa/experts/ghyth-almry-0/)

۲۷ ژانویه ۲۰۲۰

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/palestinian-reactions-trump-plan

العربية (/ar/policy-analysis/rdwd-alf-alfistyny-ly-khtt-tramb/)

درباره نویسنده

غیث العمری (/fa/experts/ghyth-almry-0/)

*غیث العمری: هموند ارشد انستیتو واشنگتن و یکی از نویسندگان کتاب «خنثی سازی بشکه باروت غزه» است»

تحلیل کوتاه

تشکیلات خودگردان فلسطینی به احتمال زیاد برای منزوی ساختن واشنگتن و پیشگیری از حمایت اعراب از طرح آمریکا واکنش خود را به فشارهای دیپلماتیک محدود می‌کند اما هرگونه اقدام اسرائیل برای الحاق زمین به خاک خود می‌تواند موجب برانگیخته شدن اقدام شدیدتری شود»

از وقتی تشکیلات خودگردان فلسطینی همه ارتباطات خود را با واشنگتن در سال ۲۰۱۷ قطع کرد -چون دولت ترامپ اورشلیم را به عنوان پایتخت اسرائیل به رسمیت شناخته بود- محمود عباس بارها اعلام کرده است که او هیچ طرح صلحی را که کاخ سفید ارائه دهد نخواهد پذیرفت. در روزهای اخیر که گفته شد این طرح سرانجام در یازدید رهبران اسرائیل (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/the-white-house-peace-plan-meeting-u.s.-goals-israeli-repercussions>) از واشنگتن به صورت جزئی یا کلی اعلام خواهد شد مقامات تشکیلات فلسطینی موضع خود را تکرار کردند. از آنجا که این موضع تقریباً به طور قطع پس از انتشار طرح هم از سوی آنها دنبال خواهد شد چگونه این تشکیلات می‌تواند موضع خود را در سرزمین فلسطینی و در سطح بین‌الملل عملیاتی سازد

رهیافت دیپلماتیک

در کوتاه‌مدت هدف دیپلماسی فلسطینیان منزوی سازی موضع آمریکا و ترسیم طرح صلح ترامپ به عنوان اقدامی از سوی ایالات متحده و اسرائیل است که بخش عمده‌ای از جامعه جهانی با آن مخالفت می‌کند. علاوه بر خنثی کردن تاثیر فوری این طرح تشکیلات فلسطینی همچنین امیدوار است که از تبدیل شدن مفاد آن به یک چارچوب مرجع جدید که بعد از ریاست‌جمهوری ترامپ باقی بماند جلوگیری کند. در عمل این حرکت احتمالاً به معنای دنبال کردن یک راهبرد سه‌گانه بر اساس همان الگویی است که پس از به رسمیت شناختن اورشلیم از سوی ایالات متحده به کار گرفته شد»

اولین منطقه هدف دیپلماسی فلسطینی جهان عرب خواهد بود. اگر واکنش جهان عرب کمتر از نفی کامل این طرح باشد پیروزی دولت ترامپ تلقی می‌شود حتی اگر هیچ رهبر عربی واقعاً آن را تأیید نکند. از این رو به احتمال زیاد تشکیلات فلسطینی از ابتدا تلاش می‌کند با رد رسمی این طرح به محض اعلام روایت مطلوب را تعیین کند. مقامات فلسطینی امیدوار هستند که با این کار شرکای منطقه‌ای خود را از ابراز تمایل به همکاری با هر یک از پیشنهادهای این طرح منع کنند»

در این راستا تشکیلات فلسطینی به احتمال زیاد خواهان تشکیل جلسه اضطراری اتحادیه عرب خواهد شد تا با اتکا به بیانیه‌های قبلی اتحادیه به این نتیجه برسد که رهبران عرب از پذیرفتن چیزی که فلسطینی‌ها قبول نداشته باشند خودداری خواهند کرد. اگرچه این کار تأثیر عملی چندانی نخواهد داشت اما دولت‌های عرب را در موضع نفی رسمی این طرح یا حداقل حمایت از موضع فلسطینیان قرار می‌دهد. به‌ویژه تشکیلات فلسطینی مایل است حمایت مصر اردن و عربستان سعودی را همراه خود داشته باشد. مقامات فلسطینی به‌شدت نسبت به موضع ریاض حساس هستند و تلاش زیادی صورت خواهند داد تا بیانیه صریحی از عربستان بگیرند و دسترسی مستقیم محمود عباس را به ملک سلمان برقرار کنند.

منطقه هدف دوم در دیپلماسی تشکیلات فلسطینی اروپا خواهد بود. مقامات فلسطینی به احتمال زیاد از اروپایی‌ها خواهند خواست تا دوباره بر تعهد خود به راهکار دو-کشوری تأکید کنند و هرگونه الحاق یک‌جانبه قلمرو فلسطین را به اسرائیل مردود بشمارند و به طور ضمنی مؤلفه‌های اصلی طرح ترامپ را رد کنند. به موازات این درخواست آنها به صورت جداگانه با کشورهای اروپایی مذاکره می‌کنند با این امید که دولت فلسطین به رسمیت شناخته شود و روابط دوجانبه آغاز شود. این تلاش‌ها بر کشورهای متمرکز خواهد بود که مجالس آنها قبلاً از به رسمیت شناختن دولت فلسطین حتی به وجهی غیرالزام‌آور حمایت کرده باشند. علاوه بر این اگر اسرائیل به سمت الحاق دره اردن یا بخش‌هایی از کرانه باختری به خاک خود حرکت کند فلسطینیان تلاش خود را شدت خواهند بخشید. به عنوان هدف سوم رهبران تشکیلات فلسطینی به بسیج اعضای سازمان ملل خواهند پرداخت. اگر آنها اطمینان داشته باشند که حمایت چهارده عضو شورای امنیت را در برابر ایالات متحده به دست می‌آورند قطعنامه‌ای ارائه می‌دهند که پارامترهای سنتی حل مناقشه را مجدداً تأیید کند - یعنی راهکار دو-کشوری در امتداد خطوط ۱۹۶۷ با یک پایتخت فلسطینی در اورشلیم شرقی. اگرچه این امر در نهایت به وتوی ایالات متحده می‌انجامد همسوسازی بقیه اعضای شورا می‌تواند هدف فلسطینیان را برای منزوی ساختن واشنگتن در این موضوعات به پیش برد. به نظر می‌رسد که تشکیلات فلسطینی از حمایت روسیه و چین در این زمینه مطمئن است اما در مورد بریتانیا و فرانسه اطمینان کمتری دارد. هنوز مشخص نیست که فلسطینی‌ها در تهیه مفاد چنین قطعنامه‌ای چقدر انعطاف‌پذیر خواهند بود چون تاریخچه عمل آنها در این باره یکدست نیست.

تشکیلات فلسطینی به احتمال زیاد به دنبال قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل خواهد رفت. از آنجا که تصویب چنان قطعنامه‌ای قطعی است تلاش‌های مقامات فلسطینی احتمالاً بر تضمین این امر خواهد بود که کشورهای اصلی در اروپا و دیگر مناطق جهان از قطعنامه حمایت کنند. علاوه بر این تشکیلات فلسطینی تلاش خواهد کرد تعدادی از قطعنامه‌های مناسب را در آژانس‌های تخصصی [سازمان ملل] به تصویب برساند که با طرح ترامپ از جهات اساسی متناقض باشد حتی اگر لزوماً به این طرح ارجاع ندهد.

بخت کامیابی

واکنش‌های جهان عرب مهم‌ترین متغیر در تعیین اثربخشی راهبرد تشکیلات فلسطینی است. اساساً دولت‌های عرب اگر بخواهند با این طرح حتی به نحو حداقلی همکاری کنند به طرحی نیاز دارند که دو مؤلفه اساسی را در بر داشته باشد: (۱) یک پایتخت فلسطینی در اورشلیم شرقی با کنترل قابل توجه فلسطینیان اعراب و مسلمانان بر مکان‌های مقدس اسلامی در جبل المعبود یا الحرم الشریف (معنای عملی این کنترل و تدارکات آن باید بعداً مشخص شود) و (۲) وعده‌ای معتبر برای تشکیل یک کشور فلسطینی.

در اینجا هم تشکیلات فلسطینی سعی خواهد کرد با شکل دادن به یک روایت مخالف و مستحکم پیشاپیش سایر بازیگران را از مشارکت در این طرح منع کند. بعد از اعلام عمومی موضع رسمی فلسطینیان بعید است کشورهای عربی آن را نقض کنند به طور سنتی آنها ترجیح می‌دهند در خفا بر تشکیلات فلسطینی تأثیر بگذارند و این روش (تا حدی معین) موثرتر از آن بوده است که بخواهند نظر خود را از طریق ایجاد فشار علنی پیش ببرند. راهبرد رد فوری طرح ترامپ که تشکیلات فلسطینی دنبال می‌کند بخت خوبی برای رسیدن به هدف خواهد داشت مگر این‌که واشنگتن یا سایر بازیگران صحنه قبل از انتشار طرح با مقامات عرب مشورت کرده باشند و آنها را از محتوای آن به وجهی معنادار و در سطح مقامات ارشد مطلع ساخته باشند.

پیامدها در صحنه عمل

گذشته از این حجم بالای فعالیت دیپلماتیک بعید است تشکیلات فلسطینی خود را ناگزیر ببیند که با صرف اعلام طرح از سوی ایالات متحده دست به اقدام نمایشی در صحنه عمل بزند. مقامات این تشکیلات ممکن است بگذارند برخی از اعتراضات به دور از نقاط اصطکاک با اسرائیل اتفاق بیفتد اما در این مرحله علاقه چندانی به بی‌ثباتی ندارند. البته ممکن است تحولاتی خارج از کنترل آنها رخ دهد. جناح‌های فلسطینی به اتفاق آرا این طرح را رد کرده‌اند و برخی از آنها - به‌ویژه حماس - از بی‌ثبات کردن کرانه باختری سود می‌برند.

علاوه بر این مردم هم در طول این چندسال نظری منفی نسبت به این طرح پیدا کرده‌اند چون رسانه‌های منطقه گمانه‌زنی‌هایی اغلب منفی را در این مدت مطرح ساخته‌اند با این حال ساکنان کرانه باختری در سال‌های اخیر اشتیاق کمی برای بسیج توده‌ای حول مسائل دیپلماتیک نشان داده‌اند و تشکیلات فلسطینی [در رام‌الله] هم توانایی خود را برای کنترل عرصه عمومی در شرایط مشابه اثبات کرده است

اما اگر اسرائیل بعد از اعلام طرح کاخ سفید به الحاق سرزمینی اقدام کند تردیدی وجود ندارد که تشکیلات فلسطینی یا عموم فلسطینیان قدم‌های جدی‌تری بخواهند داشت از همه مهم‌تر مقامات تشکیلات خودگردان می‌خواهند همکاری امنیتی با اسرائیل را که تاکنون عمیقاً در میان مردم فلسطین نامحبوب بوده قطع کنند این همکاری در دوره‌های بسیار پرتنش بارها در خطر لغو شدن بوده است با توجه به نقش اساسی این همکاری در حفظ ثبات قطع این همکاری می‌تواند به یک وضعیت بسیار بی‌ثبات منجر شود

** غیث العمری هموند ارشد در انستیتو واشنگتن است*

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریه ۲۰۲۲

◆
Farzin Nadimi

[\(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology\)](#)

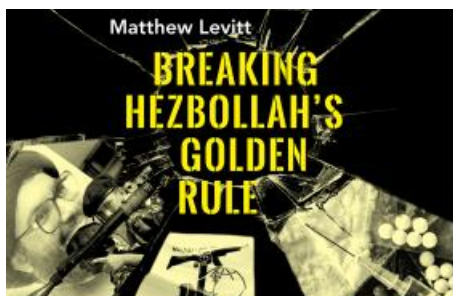
BRIEF ANALYSIS

Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

فوریه ۲۰۲۲

◆
Simon Henderson

[\(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism\)](#)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

فوریه ۲۰۲۲

Matthew Levitt

(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule)

TOPICS

(fa/policy-analysis/rwabt-rb-w-asrayyl/) روابط عرب و اسرائیل

(fa/policy-analysis/rb-w-aslam-syasy/) عرب و اسلام سیاسی

(fa/policy-analysis/fraynd-slh/) فرایند صلح

REGIONS & COUNTRIES

(fa/policy-analysis/flstynyha/) فلسطینی‌ها

(fa/policy-analysis/asrayyl/) اسرائیل